СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIII. Ч. 165. Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 18 липня 1935. — VOL. XLIII. No. 165. Jersey City, N. J., Thursday, July 18, 1935. THREE CENTS

СУД ДАЛІ РУЙНУЄ РОБОТУ УРЯДУ І КОНҐРЕСУ

БОСТОН. — У місцевім федеральнім суді видав суддя в одній справі судову опінію, що департамент рільництва не має права стягати податку від консервування рільничих продуктів.

Суддя станув на становищі, що ця постанова закону про достосування рільництва (званий популярно від перших букв „Ей-Ей-Ей") не годиться з американською конституцією, бо конґрес не мав права делеґувати урядови право стягати такі податки.

Департамент праці заявив, що він думає апелювати від цього рішення до найвищого суду Злучених Держав.

Чутка про рішення бостонського суду знайшла широкий відгук по цілім краю. Гуртівники, що скуповують ріжні рільничі продукти, призначені для консервування, не знаючи, яке буде остаточне рішення суду, не знають, на яких умовах купувати продукти.

КОНҐРЕСМЕНИ ЗА СЛІДСТВО НАД РЕЛІҐІЄЮ В МЕКСИКУ.

ВАШИНҐТОН. — Ґрупа конґресменів предложила президентови Рузвелтови петицію, в котрій вони просять розслідити права Американців щодо реліґії в Мексику.

Петицію підписали 242 конґресмени.

Президент заявив, що він цікавиться справою реліґійної терпимости не тільки в Злучених Державах, але й по цілім світі, але не сказав, що він думає в справі розсліду реліґійної ситуації в Мексику.

СЛІДСТВО НАД „ЛАБІСТАМИ".

ВАШИНҐТОН. — Перед сенатським комітетом для розсліду діяльности „лабістів" предложено докази, що підчас кампанії за пропонований урядом закон про підприємства публичного вжитку до сенаторів і конґресменів вислано велику масу фальшивих телеґрам і листів проти пропонованого закона. Наприклад, хтось взяв покажчик міста Ворена, в стейті Пенсилвенія, та післав телеґрами в імени людей, вичислених у покажчику.

На багатьох інших телеґрамах підписи були фальшовані.

БОРОТЬБА ЗА ПРАВО СУДУ ПРОГОЛОШУВАТИ ЗАКОНИ НЕКОНСТИТУЦІЙНИМИ.

ЛОС АНДЖЕЛЕС (Каліфорнія). — На першій загальній сесії конвенції Американської Адвокатської Палати прочитано резолюцію в обороні права суду признавати закони, ухвалені законодатними тілами, незгідними з американською конституцією.

Кажуть адвокати, які поставили цю справу на наради конвенції, що це право суду є остаточним заборолом усякої свободи в Америці; без нього всякі постанови конституції про свободи будуть мати тільки значіння паперового закону.

ВМІШУЮТЬ АМЕРИКАНСЬКИХ ГРЕКІВ У СПРАВИ СТАРОГО КРАЮ.

НЮ ЙОРК.—До Америки приїхав Александер Папанастазію, що був першим премієром грецької републики в роках 1922—1926, щоби повести серед американських Греків пропаґанду за продовження републиканської системи та проти привернення монархії. Ця справа має незадовго бути вирішена в Греції загальним голосуванням народу, а Папанастазію хоче, щоби й 700,000 американських Греків узяли участь у цім голосуванню.

ГРАБУЄ З ПЕРЕПРОСИНАМИ.

НЮ ЙОРК.—На Джека Файерстіна, 37-літнього колєктора молочарської фірми Шефилда, напав у сінях одного апартаментового дому бандит, заставив його піти на дах, там його звязав і ограбив з 80 долярів компанійних грошей.

При тому бандит говорив: „Даруйте, що я вас грабую, але моя жінка хора й я потребую гроша".

САМИЙ ПРОСИТЬ БУКІВ.

БОЛТИМОР (Меріленд). — Перед поліційним суддею Павелом станули, обвинувачені за роблення галабурди, 28-літній безробітний Генрі Ґикмен, його тесть та шваґер. Суддя засудив кождого з них на гривну 10 долярів та заплачення судових коштів.

Як суддя проголосив присуд, жінка Ґикмена заявила: „Мій чоловік просить мене постаратися, чи не дозволите ви змінити йому засуд на 40 буків. Ми не маємо грошей, а як він піде до арешту, то через це потерплять діти".

Суддя задумавсь, а потім сказав, що він не може змінити кари.

ПРИЇЗД Б. ЛЕПКОГО ДО КРЕМЯНЦЯ.

Дня 1. червня приїхав до Кремянця проф. д-р Богдан Лепкий, витаний овацийно місцевим українським громадянством. Нашого славного письменника запрошено прочитати реферат на академії, присвяченій гетьманови І. Мазепі, яка відбулася в Кремянці 2. червня.

ЧИ ЦЕ СТАЛОСЯ ЧЕРЕЗ НЕДОЛГЯД?

Багато сміху викликала така подія у Франції:

Підчас останніх виборів у Франції жінки повели величезну пропаґанду за право голосу для жінок при громадських виборах. Чеська сенаторка пані Франтішка Пламінкова з тої нагоди написала до міністра Еріота отвертого листа, в якому оповіла історію своєї політичної карієри, подаючи своє життя як приклад, що і жінка може добре працювати у громадськім житті, та просила пана міністра поставитись прихильно до допущення Француженок до голосування.

Чи через недогляд секретаря міністра, чи тому, що він просто вважав, що сенатором може бути тільки мужчина, пані Пламінкова дістала таку відповідь:

„Пане Сенаторе! Маю честь потвердити, що дістав Вашого листа, якого я перечитав з найбільшою увагою. Я дякую Вам щиро за цього листа і прошу Вас, Пане Сенаторе, прийняти запевнення найщирішої пошани. Президент міста Ліону, посол ронської округи **Ед. Еріо**".

КРІВАВИЙ ГРАБУНОК У ПОТЯЗІ.

У вагоні особового потягу, що приїхав перед двома тижнями зі Станиславова, знайшли на головному двірці у Львові пасажира з розбитим черепом. Біля нього лежав на лавці великий камінь. Стверджено, що пасажиром був Йосиф Єзьолович, залізничий урядовець з Бидгощі, який провів відпустку в Татарові, одначе з причини нарушення мозку він утратив свідомість і не міг дати ніякого вияснення. Тимчасом поліція викрила, що критичного дня на стації Ходорів вискочив з цього потягу якийсь чоловік і втік. Дальше викрито, що до судової вязниці зголосися 27-літній Роман Ластовецький, родом з Ворохти, щоби відсидіти три тижні за якусь провину. Вязня сконфронтовано з побитим Єзьоловичем, який справді пізнав у ньому чоловіка, що перед Ходоровом увійшов був до його переділу, де нікого більше не було, і вдарив його каменем по голові, заломлюючи череп. Притиснений до стіни, Ластовецький признався тепер, що заграбив своїй жертві 5 зл. готівкою, срібний годинник, ножик, вічне перо і стягнув з пальця золотий перстень. Злочинець пробував опісля відобрати собі в арешті життя, але вязнична сторожа до цього не допустила.

ЛАТИНІЗАЦІЯ.

В часі від 1. січня 1934 р. до 1. травня ц. р. змінили на терені станиславівського воєвідства гр.-кат. обряд на латинський обряд 801 осіб. В тім самім часі перейшли з римо-кат. на гр.-кат. обряд 15 осіб.

УРЯД ПЛАТИТЬ ЗА КОМПАНІЮ.

Брализійський уряд уповажнив Банко до Бразіл, щоб той банк на запоруку уряду виплатив дирекції корабельної компанії Лойд Бразілейро суму 5,311 контів, щоб вона могла виплатити службовиків. Лойд залягає з виплатою урядовцям і робітникам за квітень і травень.

УКРАЇНІКА.

Загребський щоденник „Обзор" з 14. червня ц. р. ч. 137 приніс фейлетон про смерть д-ра Андрія Чайковського п. з. „Смрт нестора українскіг кніжевніка" (Смерть нестора українських письменників). Автор фейлетону д-р Іван Есіх.

ЯПОНЦІ ІДУТЬ ДО БРАЗИЛІЇ.

До бразилійського стану (стейту) Мінас мають приїхати дві тисячі японських родин, що мають бути приділені до плянтацій бавовни. Ті плянтації організує фірма Долябеля Портеля. Вона вже просила поперття в членів японської місії для свого пляну.

БУВШИЙ ПОСОЛ ОБВИНУВАЧЕНИЙ В ОШУКАНСТВАХ.

Перед варшавським карним судом почалася розправа проти бувшого соймового посла та бувшого голови неіснуючого вже антисемітського „Розвою", Димовського. Акт обвинувачення закидає Димовському сфальшування вексля на 50 зл. та виставлення чека без покриття на 23 зл.

ДВОМОВНІ НАПИСИ В ГРОМАДСЬКОМУ САМОВРЯДУВАННІ.

Польське міністерство внутрішніх справ оголосило розпорядок у справі знаків на урядах новостворених громадських одиниць на терені Сх. Галичини. Вони будуть мати написи в двох мовах: польській та українській.

ХИТРУН.

В Торговиці, пов. Товмач, згоріла загорода господаря Теодора Ценявського. На другий день він зголосився на поліції і предложив картку в українській мові, знайдену, мовляв, на подвірі, такого змісту: „Ти погорів за те, що держиш у хаті ворога українського народу, який забрав наш край". Ценявський пояснив, що ці слова торкаються образу одного державного достойника. За кілька днів одержали управитель школи, солтис і підсолтис картки з погрозами підпалу за те, що є льояльними громадянами. Підчас поліційного доходження Ценявський поводився так загадочно, що підозріння щодо авторства карток звернулося проти нього. При енерґійних допитах Ценявський признався не тільки до авторства карток, але й до того, що то він сам підпалив свою загороду, щоби дістати асекураційну премію. Його арештовано.

ОРИҐІНАЛЬНА ПІМСТА.

Один з аґентів, якому дирекція Паранської льотерії (Бразилія) вимовила службу за замалий прояв рухливости, пімстився на своїх хлібодавцях у той спосіб, що здемолював ціле льотерійне уладження. Авантурника арештовано.

ДУМАЮТЬ СКЛИКАТИ КОНҐРЕС КОМУНІСТІВ.

Більше як рік московські комуністи відкладали скликання конґресу Комуністичного Інтернаціоналу. Найновіша політика советського уряду була на перешкоді цьому. Тепер уже знайшли спосіб, як би конґрес міг відбутися без шкоди для советської політики Вся революційна акція зосередиться в пропаґанді проти фашизму...

АРЕШТУВАЛИ БРАЗИЛІЙСЬКОГО ПРОФЕСОРА.

В Ріо де Жанейро поліція веде слідство проти Арнобія Монтейра, професора дентистичного факультету, що за гроші фальшував і підроблював дипльоми дентиста. Поліція арештувала згаданого професора і професорський збір завісив його в урядуванні аж до судового присуду.

ВІДЗНАЧЕННЯ „ДОБРОЇ ЖІНКИ".

Шведський король відзначив найвищою нагородою Швеції панну Гелену Плятен. Ця „добра жінка" (панні Плятен тепер 56 років) підчас світової війни облекшувала долю полоненим ріжних національностей. Після війни вона допомагала еміґрантам та країнам, де панував голод.

УКРАЇНСЬКА СПІВАЧКА В РАДІО.

Дня 13. червня ц. р. у львівському радіо відспівала п. Ольга Лепкова низку оперових арій і пісень. Передача була дуже добра, без атмосферних змін. Голос п. Лепкової радіофонічний мав приємну звукову барву. Дикція й інтонація були чисті. Співала оперові арії Чайковського, Римського-Корсакова і Монюшки, пісні Рахманінова і Степового.

ЩЕ ЖЕРТВИ ВІЙНИ.

У селі Свидовичах біля Сморґоня хлопці виловили з озера старе ґарматне стрільно, яке вибухло. Наслідки були страшні. Одного хлопця вбило, пятьох тяжко ранило. В дорозі до шпиталю один хлопець умер, а в шпиталі три дальші. Разом згинули від вибуху пять хлопців.

ОШУКУВАВ ЛІКУВАННЯМ.

Окружний суд у Рівному займався справою якогось Стефанковського, що ошукував людей, вдаючи лікаря. Після війни він осів у Мирогощі і, подаючи себе за головного лікаря петлюрівської армії, розпочав лікарську практику. Як колишній санітар з часів війни, він мав деякі загальні поняття про лікування, якими тепер так спритно користувався, що в короткому часі здобув собі між народом славу „доброго лікаря". А що при тім умів теж натягати людей на гроші, то попри славу придбав собі незлий маєточок. Одному селянинови приложив до голови якусь скриньку, нібито рентґенівський апарат, і запевняв його, що випомпував йому з голови „склянку води". Селянин повірив і почувався нібито здоровшим. Одній жінці перевів недозволений ґінекольоґічний захід, але так нещасливо, що вона вмерла. Справа оперлася об суд, який розкрив всі ошуканства Стефанковського. За те дістав тепер 5 літ вязниці.

КАРАЮТЬ ЗА СПІВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО ГИМНУ

ТЕРНОПІЛЬ (Галичина). — В перший день Зелених Свят відбувся процесійний похід на стрілецькі могили на тернопільському цвинтарі, де місцеве духовенство відправило панахиду. Після панахиди зібрані відспівали першу строфку „Ще не вмерла Україна" і спокійно розійшлися домів. На донос поліції старосто потягнуло до карно-адміністративної відповідальности за артикул 18-тий закону про проступки (нехіть, легковаження польської держави) кілька дівчат, що тоді на цвинтарі співали національний гимн. Дня 1-го липня б. р. старосто в Тернополі укарало Марію Рудівну гривною 300 злотих або 14-денним арештом, а Ірину Щурківну й Олександру Яримовичівну по 100 зл. або по 7 днів арешту за відспівання на цвинтарі в Тернополі 16-червня б. р. українського національного гимну, чим вони висловили свою нехіть і легковаження польської держави. Рівночасно покарано голову Товариства Охорони Воєнних Могил, Іллю Посмітюха, гривною 100 зл. або 7-денним арештом за це, що не припинив відспівання „Ще не вмерла".

ЗАСУД УКРАЇНСЬКОГО СВЯЩЕНИКА.

ЛЬВІВ. — У Львові відбулася така судова розправа, якої ще не було. Окружний суд у Золочеві засудив о. Ярослава Муровича, пароха в Нестаничах, повіт Радехів, на півтора року вязниці за це, що охрестив у греко-католицькому обряді Романа Гавптмана, хоч його вже давніше охрестив римо-католицький парох у Холоєві. Крім того о. Мурович провинився тим, що нібито вписав до метрикальних книг фальшиву дату уродин Романа Гавптмана, а саме: дату 4-го березня 1934 р., хоч він уродився 23-го березня 1934 р. Далі о. Мурович провинився ще тим, що буцімто до поліцая Мроза, який домагався видати відпис метрики Гавптмана, сказав: „Не видаю метрики першому-ліпшому хлистикови".

Засуджений о. Мурович вніс апеляцію й розправа відбулась у Львові 26-го червня. Боронився о. Мурович тим, що поліцая не ображував, а хрестив Р. Гавптмана на домагання його матері, не знаючи, що дитина вже була хрещена; а дату уродин вписав таку, яку подала матір і баба дитини. Суд звільнив о. Муровича від провини другого хрещення, а засудив за те, що ділав „на шкоду публичного й приватного інтересу", бо не ствердив точно дати уродин Р. Гавптмана. За те і за зневагу поліцая засудив польський суд о. Муровича на 12 місяців тюрми, без припинення виконання кари.

УКРАЇНА В ОСВІТЛЕННЮ ІТАЛІЙСЬКОГО ПИСЬМЕННИКА.

РИМ (Італьукраїнцентрпрес). — Останніми днями появилася в Італії книжка п. н. „Італія й міжнародні питання". Автором її є Лятінус. Вона видана Інститутом для політичних студій у Медіоляні. Це перший повоєнний твір в Італії, в якому питання України потрактовано в ширині політичних питань Европи. В книжці обговорює автор теж теперішній український рух поза кордонами України, а саме осередки: Берлін, Варшава, Прага. Назагал Лятінус, як Італієць, добре обзнайомлений з українським питанням. Автор доказує, що для мира в Европі треба було боронити самостійної України ще в 1917—1920 рр.

ВЖЕ Й ЕТІОПІЯ ГОТОВИТЬСЯ ДО ВІЙНИ.

АДІС АБАБА (Етіопія). — Цісар Гейлі Селясі почав уже підготову держави на можливий наїзд Італії. Мобілізації він іще не переводить, бо етіопський жовнір розуміє мобілізацію як вимарш на поле бою. Колиб він після заклику до мобілізації не мав нагоди битися, то готов кинутися на своїх офіцирів, підозріваючи їх у трусливости.

В ІТАЛІЇ НЕМА ВЖЕ СУМНІВУ ПРО ВІЙНУ.

РИМ. — Часописи пишуть про війну як щось неминуче. Вони не вірять в успіх дипльоматичного посередництва. В урядових колах такий настрій, що Італія зірве взаємини з Етіопією, колиби посторонні держави пробували перешкаджати Італії. Одночасно з зірванням взаємин з Етіопією Італія перестане брати участь у нарадах Ліґи Націй. У розмові з кореспондентами американських ґазет Мусоліні сказав, що мир ще можливий. Не зважаючи на війну в Африці, Мусоліні не вірить у війну в Европі під теперішню пору.

НІМЕЧЧИНА НЕ ЛЮБИТЬ КРИКУ ЗА ПРОТИЖИДІВСЬКІ РОЗРУХИ.

БЕРЛІН. — Уряд поробив усякі приготування, щоб не допустити до повторення протижидівських демонстрацій. Націсти дістали наказ вважати, щоб такі напади не принесли шкоди націстичному режімови. Уряд думає, що напади на Жидів були спровоковані ворогами націстичного режіму.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

„ПОЧЕКАТИ" і „ПОБАЧИМО"

В старокраєвій пресі знаходимо голоси на тему участи Українців у нових виборах до польського сойму і сенату. Питають головно з кругів УНДО: Що нам робити? Брати участь у виборах, чи не брати?

Українські радикали заявили в соймі через свого представника, що „на випадок ухвалення проєкту проурядового табору український хлоп і робітник не будуть мати ніякого інтересу брати участь у цій неповажній забаві, до якої зводить вибори нова виборча ординація до сойму і сенату". І згідно з тою заявою проголосили разом з польськими соціялістами бойкот виборів.

А з партії УНДО, яка покищо формально свого становища не проголосила, підносяться голоси, що булоб нерозважною річею згори приняти рішення про бойкот виборів. Кажуть, що для Українців це байдуже, чи прийдуть до влади польські соціялісти, чи буде в Польщі така влада як тепер, що перебирає на себе ролю політичних партій. Зате важніще те, щоби без боротьби не зрікатися в Польщі своїх прав, щоб мати таких українських представників, що зістали вибрані леґально з загального голосування, бо представництво з таких людей матиме авторитет перед світом. З того приходять до висновку, що треба з рішенням „почекати" та „побачити", чи зможемо виставити незалежних діячів на лістах кандидатів.

Справедливо завважують, що нам не треба бути в хвості польських партій — ендецької чи соціялістичної — коли маємо рішати про те, чи брати участь у виборах, бо ми не боремося за владу в Польщі, а за національну, а згладно державну окремішність. І справедливо підносять те, що нам треба позбутися ілюзій, бо „ілюзії в національній політиці це речі небезпечні".

Та, навязуючи справу до ілюзій, треба собі в першу чергу здати ясно справу з нашого положення в Польщі. А воно по праві таке, що коли мова про вибори, то навіть у теперішніх обставинах є можливість шляхом торгів дістати певне число українських мандатів ніби з вибору. І річ ясна, що коли ті „вибрані" посли будуть іти польскій владі на руку, або принаймні не будуть їй нічим небезпечні, то вони зможуть існувати і перед світом як „вибране українське представництво". Але як буде інакше, то цілком певно будуть „вибрані" при нових виборах інші заступники, тільки вже такі, яких накаже сама польська влада. Тому взагалі не можна опирати українського заступництва в Польщі на виборах до польського сойму. І не можна по всіх польських практиках і виразній польській екстермінаційній політиці ще думати, щоб „почекати". Як теж треба знати, що український хлоп, чи робітник буде теж гірко терпіти і в соціялістичній Польщі і з виборчими ординаціями польських соціялістів.

Д-р Остап Грицай.

ШТАЙН

Недавно, обговорюючи на сторінках нашого щоденника останні випуски цінної **„Книгозбірні Вістника"**, а саме нариси про великих патріотів Німеччини в епосі її колишніх визвольних змагань з Наполеоном — **Йозефа Ґерреса і барона Штайна**, я вказав на вагу таких творів для нас під теперішню пору з погляду на змальовуванням нам ними **тверді характери**. Бо в часах, коли якомусь поневоленому народови доводиться видвигати проти насильства Наполеонів усенародний фронт боротьби за волю і власну державу, незломні, тверді характером провідники народу це одиноко певні й непереможні носії визвольної думки і визвольного змагання, й важніші подекуди, ніж шабля і кріс у руках фронтовиків. Важніші тому, що такі тверді і несхитні характером провідники всілі вести народ шляхом визвольного змагання навіть і тоді, коли ще взагалі нема змоги двигнутися зі бороєю в руці на противника, і таксамо у хвилю, коли засоби збройної боротьби вичерпаються вщерть.

І це ми власне дуже чітко можемо бачити на пророчистих прикладах з історії визвольної боротьби Німеччини в епосі Наполеона, зокремаж на такій могутній індивідуальності, як барон Карль Штайн (1757—1831), якому й хочу в цій статейці присвятити трохи ширшу згадку, щоб зясувати хоч найбільш повчаючі для нас моменти з його життя і діяльности.

Передовсім:

Його високе соціяльне становище як нащадка одного з найстарших родів німецької надренської шляхти — родовий замок Штайнів над річкою Лямон у Насав був побудований десь у XI. в. — не перешкодило йому вже від наймолодших літ віддатися запопадливо і з великим замилуванням науковим студіям, хоч аристократичні нащадки того часу не звикли були здебільшого турбуватися добуттям значнішої освіти. Коли ви ось читаєте пропамятні мемуари французького аристократа **князя Сен-Сімона** з доби на переломі XVIII. ст., то вам аж чудно бачити, якими аналфабетами малює Сен-Сімон деяких представників найвищої аристократії у Франції, аналфабетами, до яких деякі історики причислювали донедавна і самого найславнішого короля Люї XIV. А славний французький автор **Прево** каже у своїм романі **„Мамон Леско"** між іншим: „Великі й багаті вельможі це здебільшого — дурні, як це зрештою знає кожний, хто хоч трохи знає світ". Правда — Штайн не французький, а німецький аристократ, але він як такий своїм замилуванням до освіти й науки гідний нашого подиву, бо й між німецькими аристократами того часу було багато тупих неграмотіїв, таких саме, яких треба було, щоб з приводу їх неграмотности опісля Наполеон брав усю Німеччину під ногу. Особливож цікавився Штайн упродовж усього свого життя **історією минулого народів**, яку він згодом знав знаменито, і з якої добув немало поук і важливих вказівок для свого будучого державницького звання, і то в найтяжчих часах для рідної його німецької держави. А почав Штайн свої студії як **студент прав у Ґетінґен** — тоді найкращій школі для істориків і правників — вивчаючи особливо історію Англії та її установ. Сам же був тоді наш юнак „честилюбний, душа пристрасна й безкомпромісова, не скора на швидку згоду, й отверта всім почуттям величавого і благородного. Він мало кому стає другом, але тому, кому він приятель, тому він вірний дружбою на все життя" (Реберґ, Брандес). Колиж у р. 1777 його правничі студії покінчилися — хоч і без ніякого академічного ступня — він (по тодішньому звичаю у шляхотських та взагалі заможних домах) відбув свою мандрівку по Европі, звидівши південну Німеччину, Францію, Італію, Австрію й Мадярщину, і коли в той спосіб доповнив і поглибив свої університетські студії, Штайн вступає **у р. 1780** на службу в короля **Фрідріха Великого**.

Як бачимо:

Будучий великий державник і оборонець Німеччини Штайн подбав про зразкову духову підготовку, поки почав свою службу в користь Рідного Краю. І це нам усім повинно бути прикладом і зразком.

Добувати можливо великої скількости знання, коли наша праця в одній із ділянок національної роботи має бути визначна і принести нації користь.

Але поки Штайнови було дане відограти епохальну ролю в організації визвольної боротьби Німеччини його часу він пробує свого **організаційного таланту** спершу як королівський урядовець, а саме — завдяки знайомству з міністром Гайніцом — у гірничім департаменті Прусії. Він працює — як керівник усеї гірничої справи у вестфальських провінціях Прусії та член гірничої комісії в Міндені — у Ветері на Рурі і тут починає довгий етап своєї багатогранної діяльности. Він удосконалює шляхи, чого невмирущим знаком є реґуляція ріки Рур, яка прилучає околицю до водної системи Рену й уможливлює велитенський розмах рурського промислу, звязуючи його через Рен з Голяндією, а через море з Англією. А коли возьмемо під увагу ще й будову суходольних доріг, удосконалювання рудень і системи експльоатації гірничих засобів краю, то не подивуємося, що тодішня чинність Штайна стала підставою для розвитку німецької важкої індустрії аж ген до **Крупівського концерну** в нашій добі.

Та швидко доводиться Штайнови переводити реформи, які вяжуться тісно з питанням **буття всього народу.**

Це реформи державного устрою Прусії з погляду на воєнну небезпеку, що загрожувала зі сторони революційної Франції.

Три перші коаліційні війни з нею не принесли усоюзненим проти Франції великої слави, але вони дали нагоду Штайнови переконатись про те, що „проти могутньої ідеї, яка запалила французький нарід, проти вибуху національного почуття, що його викликала коаліція проти себе, — не змоглася тодішня Европа на рівновартісний підйом духа. **Голі й босі, але натхнені волею перемоги, французькі „патріоти" здобулися на переможний опір численній і добре озброєній армії коаліції, якій не бракувало ніяких засобів, крім ідеї боротьби й енергії проводу".** І було ясно Штайнови, що проти „ідеї треба поставити ідею, проти принципу — принцип, проти натхнення — натхнення, а супроти озброєної нації виставити не байдужі війська рекрутчини, а такий же самий озброєний нарід". А далі — він розуміє, що попри всі таланти і спромоги в людині треба, щоб вона виплекала в собі **„міць характеру"**, яка за спокійних часів викликає охоту до праці, впертість у всім, що вливає на її удосконалення, а в добу чину ще необхідні моральні сили, щоб напружити духа й тіло і змогтися на порив, якого вимагають обставини.

Правда — покищо Штайн, після дуже вдатних починів реформи всієї податкової системи і частинної реформи селянського положення — він змагає до повного визволення селянства з кріпацького стану — має з королем Фрідріхом III. багато турботи через те, що той безхарактерний і трусливий король боявся ґеніяльної далекосяглости Штайнових реформ, міркуючи, що вони готові обмежити його королівські права. Але Штайн усетаки змагає характерно, несхитно і твердо до цілі, поставленої собі раніше, тобто до обнови й уздоровлення всього державного життя Німеччини, особливож, коли з **р. 1803** стає міністром фінансів. Він уже тоді передбачує страшну небезпеку, яка загрожує Німеччині від Наполеона, і тому його діяльність як міністра фінансів має на оці передовсім якнайбільше збагачення державного скарбу на випадок війни. В міжчасі він звертається до короля теж із записною про необхідність орґанізації найвищого державного апарату, тобто усунення від влади „осіб, фізично і морально спаралізованих, продажних і трусливих, яких діяльність це **безконечне ґешефтярство або розпуста**". Він жадає обмеження числа міністрів, а від них, щоби були чесні, здібні, працьовиті і патріоти. Та все те покищо не здобуває йому ніякого признання зі сторони короля, але навпаки — нікчемний Фрідріх Вільгельм III. враз з двірською камарилею ненавидить з усієї душі ґеніяльного міністра, і після страшного погрому Прусії Наполеоном **під Єною (1806)** — запровиненого почасти тупоумним опором короля проти Штайнового пляну **реорганізації пруської армії** — здобувається навіть на те, що (нібито на власну просьбу Штайна) звільняє його від дальшого повнення обовязків міністра.

І от Штайн — слухає й іде. Без гніву і без обурення, та в тім святім переконанню, **що він не служить королеви, а Німеччині, і що ради особистого покривдження не вільно йому покидати прямування до великої цілі — обнови Батьківщини по лінії її нової боєздатности.**

І справді:

Після блуканини по бою під Єною і після т. зв. замирення в **Тільзит**, де Наполеон просто здесяткував Німеччину, Штайн на новий зазив короля знов стає до служби як перший міністер держави, і без огляду на катастрофальні наслідки мира в Тільзит працює з незломною енергією над новими реформами — особливо фінансів, армії і селянства — з таким успіхом, що коли в р. **1813** Німеччина, **Штайнова Німеччина**, двигається врешті до оконечної розправи з Наполеоном, то вона, головно завдяки довершеним реформам і доцільному проводови Штайна, добуває над ним блискучої перемоги. Перемоги, до якої Штайн прямував послідовно дорогою найтяжчих, але й щонайдоцільніших зусиль за ввесь час поневолення німецької країни, і яку він уважав безумовною необхідністю для своєї Батьківщини, коли в одній листі писав:

„...Ми не жиємо в таких часах, коли життя є легке; воно вимагає жертв і самопосвяти, і якщо ми моглиб про це забути, то ми майбутнє поколінь потягнулиб у безодню".

Справді:

Яка геройська турбота геройського духа про геройське майбутнє!

Але найвеличавіше являється нам Штайн у всій несхитности свойого характеру, в усій ґеніяльности своїх змагань та в усій посвяті своїх сил на вівтарі Батьківщини в підготові і в переведенню воєнної акції проти Наполеона, — акції, якої точнішу історію читачі „Свободи" — тай узагалі українські читачі — знайдуть у згаданій вже мною брошурі **Л. Мосендза „Штайн"**, виданій щойно як 6. ч. „Книгозбірні Вістника". Вона, хоч здебільшого своєю формою реферат, читається в цілости цікаво, підкреслює гаразд світлі сторінки в духовости Штайна, а й сама — як зрештою кожна книжка „Книгозбірні", дихає на нас тією суворістю слова, яка добре підходить під характер обновленої духовости, знаменної всьому, що виходить під прапором **„Вістника" д-ра Дмитра Донцова.** Будьмож вдячні й авторам і редакторови „Книгозбірні" за їх цінний труд, і поширюймо їх твори в нас скрізь і всюди.

Ще раз:

Купуйте видання „Книгозбірні Вістника!" Пренумеруйте і читайте „Вістник"! Допомагати „Вістникови" це обовязок кожного свідомого Українця!

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Варвара з Баковських Ґела, жінка Андрія Ґели, дякоучителя в Джерзи Сіти, упокоїлася по двотижневій недузі у вівторок, 16. липня, в годині 6-тій ввечір.

Покійна полишила мужа Андрія і семеро дітей. Походила зі Стрілиськ Нових, повіт Бібрка, Галичина.

Похорон відбудеться в пятницю, 19-го липня, в годині 9-тій рано з дому жалоби, 88 LAKE ST., JERSEY CITY, до укр. катол. церкви на розі SUSSEX і GREENE, STS.

Вічна їй память.

ЖІНКА

(Анамітське оповідання).

Жила раз жінка, що мала порядного чоловіка, однаке залюбилася в якомусь юнакові. Стали сходитися, бо дійшло до того, що приймала його в себе дома. Її чоловік відійшов раз дуже рано з дому до ліса по туберози. Втомлений сів собі біля статуї добрих духів, званих Ніктамчара. Тогож дня жінка його так дала себе задурманити коханню, що сказала собі, що піде до ліса та проситиме добрих богів, щоб увільнили її від чоловіка. Як чоловік побачив свою жінку в лісі, дуже зчудувався та цікавий був, що вона робитиме.

— Чого вона тут шукає? — питався сам себе.

Потім сховався за статую та тихо-тихесенько ждав, що буде далі. Жінка запалила пахучу жертву та стала молитися:

— Ніктамчара, я вже не хочу мого чоловіка. Хочу іншого. Коли сповните моє прохання, дам вам порося.

Чоловік змінив голос і сказав:

— Коли хочеш, щоби твій чоловік зараз умер, іди до дому та звари йому курку. Як лише зїсть її, помре.

Жінка, рада, що боги дали їй таку раду, вернулася скоро до дому, купила курку, зварила та поставила на припічку. Потім сіла собі в куті та раділа в душі новим життям. Як настав вечір, чоловік вернувся.

— Маєш що їсти? — спитався жінки. — Я дуже голодний.

Жінка принесла йому курку та великий горщок рижу. Чоловік зїв усе, а потім став удавати хорого. Жінка твердо вірила, що чоловік зараз умре, тому оставила двері відчинені, щоби коханець міг іще цієї ночи прийти до неї. Лягла собі на рогіжку та ждала цієї хвилини. Та саме, як коханець став шептати їй пестливі слова, чоловік підвівся та сказав до жінки:

— Мене дуже морозить. Іди, приготови кипятку. Я хочу купатися.

Коханець налякався дуже, що чоловік пробудився. Колиж побачив, що нікуди не може втікнути, сховався у великий глиняний збан, що був біля нього, та й там хотів переждати, поки чоловік не засне. Чоловік добре бачив, куди скрився коханець, однаке не сказав ні словечка та вдавав, ніби нічого не знає. Потім знову кликнув на жінку:

— Давай воду... Горяча вода прискорить мені смерть.

Як жінка почула, що чоловік говорить про смерть, зраділа, бо пророцтво богів стало сповнятися. Колиж котел був уже повний кипятку, чоловік сказав невірній жінці:

— Іди принеси мені студеної води. Мушу трохи охолодити собі.

Як лише жінка вийшла, чоловік схопив котел із кипятком і виляв у глиняний збан, де був схований коханець. Коханець навіть і не скрикнув і вмить було по ньому. Чоловік потім положився та ввесь час постогнував, що йому недобре.

Колиж жінка вернулася, побачила, що коханцева голова вистає із збана. Жінка ще не разглянулася, що тут сталося та підійшла до збана, щоб його перестерегти.

— Скорчся. Чоловік ще не вмер.

Та коханець навіть не ворухнувся. Тому схопила його за голову та хотіла її втиснути в середину. Та його вухо лишилося їй у пальцях. Зараз зрозуміла, що сталося, однаке не сказала чоловікові ні словечка. Пішла до чоловікового ліжка та поставила біля нього збан із студеною водою.

— Спасибі, — сказав чоловік, я вже не буду купатися. Вже якось мені відхотілося. Піди собі радше спати.

Трупа треба конче позбутися з хати. Та як це зробити, щоби ніхто не довідався? Прийшла їй добра думка до голови. В місті є чотири злодії, які все слідкують, де далося би щось украсти. Зробила це так, щоби вкрали трупа та віднесли його. Купила собі гарний цвітистий сампот і шовкову блюзу, щоби виглядала на багату жінку. Потім пішла перед хату та стала проходжуватися. Як лише злодії побачили її, стали роздумувати:

— Як то може бути, що ця жінка, ще вчора така бідна, може собі позволити сьогодні на такий одяг. Мусимо заглянути до неї. Як звечоріло, жінка завинула збан у матерію та сильно позавязувала шнурами. Потім вийшла з хати. Як лише злодії побачили, що хата порожна, влізли в хату та стали шукати грошей. Хотіли також отворити збан, та він був дуже сильно завязаний.

— Тут певно якісь дорогі річи, — сказав один із злодіїв і витягнув збан на двір.

Потім утекли в ліс. Як знайшлися на леваді, розрізали шнури та відкрили збан. Один злодій сягнув у збан рукою та намацав волосся мерця. Скрикнув: — То виглядає на душогубство.

Другий хотів переконатися та сягнув трохи глибше. Там намацав вуха, очі та ніс.

— Труп!...

Всі чотири розлютилися страшно, що дали так себе перехитрити звичайній жінці. Та найбільше сердило їх, що тяглися із збаном до ліса.

— Як лише стрінемо де цю жінку, заплатить вона нам добре за це! Тепер уже нас не перехитрить.

Раз верталася жінка з міста. Ніч заскочила її серед дороги. Боялася тигрів, тому вилізла на дерево. Чотири злодії слідкували її. Та за ними пустилися були джунками (човнами) Китайці. Злодії втекли саме під те дерево, на яке вже скрилася жінка. Злодії зі страху також скрилися на дерево. Три з них вилізли в долішній части дерева, один виліз вище й тут побачив жінку.

— А, нарешті маю тебе, ти відьмо. Та тепер уже кара не мине тебе. Згинеш!

Та жінка витягла гаманець із грішми та показала злодієві. Ясний місяць освітив золото. — Будете тихо, а то інші можуть почути нас. Візьміть собі мене за жінку. Це нам вистане на життя, пізніше я вистараюся ще більше. Ліпше зробите, як візьмете собі мене, ніж малиб ви мене зрадити вашим спільникам.

Злодій не сказав ні слова, підсунувся до жінки та став обіймати її. Потім сказав:

— Ти хитра жінка. Ти мене вже раз перехитрила тай удруге тобі це вдалося би, колиб не ця нагода. Доля звела нас разом. — При цьому цілував її й обіймав. Жінці воно сподобалося, вона нічого не говорила. Потім обізвалася сумно:

— Я боюся, що ви не любите мене. Я вас люблю з усього серця.

— Люблю тебе. Ти не знаєш мого серця. Хочеш, щоби я присягнув тобі? Що хочеш, щоб я зробив на доказ мого безмежного кохання?

— Покажіть язик і обійміть мене.

Жінка також обіймала його, одначе вілася в його язик і то так сильно, що мало не відкусила його. Потім пустила його та із страшним криком скочила з дерева.

Як лише інші злодії почули крик, думали, що ті Китайці з джунки знайшли їх кривку та що здоганяють їх. Зіскочили та стали втікати наче непритомні.

Той, що мав надкушений язик, став кричати:

— Під деревом є жінка. Схопіть її!

Та як лише його товариші почули цей крик, думали, що то Китайці кричать по китайськи. Вони ще більше налякалися.

Жінка підождала, аж вони повтікали, потім забрала свій гаманець із золотом і пішла додому до свого чоловіка. Жила з ним спокійно аж до смерти. Ті пригоди вилікували її.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

СПОМИНИ З ЖИТТЯ Д-РА АНДРІЯ ЧАЙКОВСЬКОГО.

Обзнайомлені з давніми австрійськими законами знають, що закони ці дозволяли в краях, де жили ріжні національности, домагатися провадження судових справ їх власною мовою, себто Українцеви українською, Полякови польською і т. д. Поляки, маючи по судах за собою своїх людей, використовували цей закон у повнім цього слова значінню, так, що кожда ведена справа в суді була списувана польською мовою, хоч переслухування сторін чи свідків, головно українських, відбувалось українською мовою. І коли по списанню такого протоколу його відчитувано українським сторонам, вони на запит відповідали, що зміст його розуміють, хоч поправді справа малася противно, бо годі було припускати, щоб український селянин, котрий нераз не чув польської мови, міг її добре розуміти в тім урядовім стилю, як списувано протоколи. Та в багатьох випадках, коли взивалося інтересовані сторони до підписання протоколів, вони відмовляли підпису, не подаючи причини, і це занотовувано в протоколах на тім місці, де мав бути підпис. Таке відмовлення підпису „без причини" не представляло ніякої законної вартости. Багато урядників Українців розуміли причини відмовлення підпису на протоколі, писанім польською мовою. Це був німий протест, що їх справа не була ведена і писана зрозумілою їм мовою. Однак таких німих протестів не міг ніхто використати, щоб цим способом дати потім нагоду нашим представникам добитися скорше від австрійського уряду більших прав для української мови по школах і урядах.

В повітовому суді в Козові, пов. Бережани, де я працював, персонал судівництва складався з мішанини, себто з Українців, Поляків та Жидів. Начальник суду, радник Лущецький, був щирим Українцем. І він одинокий наставав на те, щоб наскільки можливо, ведено розправи українською мовою. Але це було можливо виконати лише в його відділі, де помічником протоколянта був також Українець. В інших відділах списувано протоколи польською мовою.

Адвокатам Полякам і Жидам було це на руку, бо вони, не знаючи поправно української мови, булиб знайшлися в прикрім положенню при запротоколовуванню їх виводів. Та не тільки адвокати чужинці, але навіть були такі судді Українці, що ходили до польських гімназій і не могли вивязатися зі свого завдання з українською мовою. Адвокатів українських тоді було дуже мало, то й не було кому упімнутися в суді за права, які нам прислуговували.

В нашому містечку Козова урядував лиш один адвокат Жид. Тому противна сторона, як хотіла мати оборонця, мусіла спроваджувати його з поблизьких міст, як Бережани, Тернопіль або навіть і Львів. Але це не зміняло ситуації, бо позамісцеві адвокати були також головно Поляки і Жиди. Між позамісцевими адвокатами велику українську, жидівську, а навіть польську клієнтелю мав пок. д-р Андрій Чайковський. Та сам він ніколи на розправу не приїжджав, а присилав свого заступника, кандидата адвокатури д-ра Наґлера, доброго правника, котрий говорив гладко по українськи, так, що тільки його вигляд зраджував, що він не Українець. Сам д-р Чайковський, як представляв д-р Наґлер, був завше занятий важнішими справами в Бережанах і не мав ніколи часу виїхати на провінцію. Коли я прислухувався нераз розмові судовців з адвокатами, то про особу пок. д-ра Чайковського говорили як про дуже спосібного правника, особливо з криміналістики, і солідного адвоката. Тільки жалувалися, що він „гайдамака", бо своїм українством завдає багато клопоту і труду судовим властям. У цих бесідах чув я, що покійний д-р Чайковський давався сильно в знаки судді Мазурови, що цілком не знав української мови, та що в нього в бюрі всі мусіли говорити тільки по українськи. Це мене, тоді молодого урядовця, дуже одушевляло і в моїй молодій голові став д-р Чайковський великою постаттю — українським батьком. Я ждав нетерпеливо хвилі, колиб міг особисто його побачити та пізнати, скільки в цім, що я чув, було правди.

Заки мої бажання здійснилися, скоївся такий випадок. У часі мойого урядування зголосився до бюра панок не українського типу, а радше жидівського, і доброю українською мовою просив, щоби дати йому до перегляду акти якоїсь справи. Вже шукаючи актів, цей панок мене дуже заінтересував, бо це був у мене перший випадок, де панок відзивався до мене українською мовою, не знаючи, чи я Українець. По зробленню ним потрібних йому записок я не видержав, щоб не переконатись, з ким маю до діла. Тоді він представився мені як п. Гаммер з канцелярії д-ра Чайковського. Більше я його нічого не питав, бо знав, звідки взялося українство в людини не нашої народности.

Але мої такі щирі бажання таки здійснились. Одного дня рано, пиред відчитанням справ на судовім коридорі, ввійшов до бюра мужчина високого росту, лагідного вигляду, правдивого українського типу і просив записати, що д-р Чайковський заступає таку і таку справу (не пригадую собі вже яку) та що він буде на другій справі деінде, а коли буде потрібний, щоб його покликати. Тому, що в заступництвах справ д-ра Чайковського я мав цередше завжди до діла з д-ром Наґлером, я був певний, що маю перед собою дійсного д-ра Андрія Чайковського. По полагодженню передвступних формальностей я удався на салю розправ, держачи на верха справу, в котрій зробив зголошення д-р Чайковський.

Суддя Жид, завваживши цю нотатку, усміхнувся та заявив мені по тихо, що будемо мати дуже цікаво ведену справу і трохи сензації, тимбільше, що заступництво в тій справі зі сторони противної зголосив також український адвокат з Тернополя — д-р В. Зарицький.

В данім часі покликано д-ра Чайковського до розправи. Ввійшов звичайним, поважним ходом, з лагідним усміхом і представився в суді свому противникови — товаришеви, до котрого щиро заговорив як свій до свого.

Чекаю з запертим віддихом внеску д-ра Чайковського на провадження справи українською мовою, знаючи, що в тій справі я буду співпрацювати з іншим суддею, Українцем. І так сталося. В лагідно висказаних словах, покликуючись на закон, просить суд, щоб зволив списувати протокол по українськи, тимбільше, що його противник теж Українець і не буде цьому противний. Судді Жидови не було іншої ради, як попросити радника-Українця перевести цю справу. А я слідив за кождим рухом і словом д-ра Чайковського та достерігав радісну усмішку на його лиці. Як я чувся тоді, коли перший раз в моїм урядуванню (і останній) приходилося мені списувати протоколи своєю рідною мовою — годі описати. Але ці враження зісталися до нині в моїй памяти.

М. Стоколоса.

Коли в товаристві є лиш двоє, то я не роблю товпи

Є ваш найкращий приятель
Є ваш Локі Страйк

ТЮТЮН МАЄ ВЕЛИКЕ ЗНАЧІННЯ

Нема кращих тютюнів за ті, що їх вживають в Локі

Copyright 1935, The American Tobacco Company

ПОДЯКА.

Я, нижче підписаний член 301 відділу У. Н. Союза, складаю сердечну подяку головним урядникам нашої орґанізації за уділення мені допомоги з фонду запомогового в сумі $50, котрі стали мені великою помічю в моїм тяжкім положенню. Бажаю якнайкращого успіху У. Н. Союзови. Також дякую місцевим урядникам за їх труд.

Іван Уханський.

В ЛІТІ

Літо, жнива, сінокоси.
Бряжчать серпи, бренять коси.
Косарики і гребілі,
Як на ставі гуси білі,
Косять, гребуть, поспішають,
Сінце у стоги складають,
Щоб, як прийде зима біла,
Худібка їм не марніла.
Як минеться косовиця,
То час на жито й пшеницю:
Спіле стебло, колос гнеться,
Женцям на серпи кладеться,
И як лан довгий і широкий,
Лежать снопи, стоять копи,
Вози тягнуть коні й воли,
Звозять хлібець до стодоли,
Сонце пече, припікає,
Люд робучий не зважає:
Що Бог дав, спішать зібрати,
В зимі будуть спочивати.

Анастасія Рибакова.

Купець і воїн.

— „Все для грошей! Нічого для ідеї!" — сказав купець.

— „Все для ідеї! Нічого для гроша!" — сказав воїн, убив купця і забрав йому гроші...

ПОЗІР! РОЧЕСТЕР, Н. Й. ПОЗІР!

Тов. Запорозька Січ від. 367 У. Н. Союза

влаштовує

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ

ПІКНІК

в Сенеґа Парку, Rifle Range.

ПОЧАТОК ПІКНІКУ В ГОДИНІ 12:30 ПОПОЛУДНІ.

Товариство запрошує на цей пікнік всі Братства, Товариства і всіх місцевих і позамісцевих Українців.

За добру і чесну забаву ручить — Комітет.

165

В НЕДІЛЮ 21 ЛИПНЯ SUNDAY July 21, 1935

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

КУЛЬТУРНИЙ ВПЛИВ ПІДЗЕМНОЇ ЗАЛІЗНИЦІ.

Розписалася московська „Правда" про те, який культурний вплив буде мати нова підземна залізниця в Москві.

Запевняє нас з гордістю, що залізниця буде мати великий культурний вплив на пролетаріят. Ось вам доказ для прикладу: за пробних їзд на стаціях не кинено ні одного недокурка.

Писання „Правди" підносить цікаве питання:

Чи це доказ культурности, що люди не кидали недокурків на стаціях?

Чому не було недокурків на стаціях московської підземної залізниці? Може їх не було тому, що взагалі пролетаріяту не стати на курення. Може не було їх тому, що за кинення недокурка на стацію були встановлені такі люті кари, що ніхто не важився кинути недокурка. Тоді не культурність доказано браком недокурків на стаціях, а дикарство московського большевицького уряду.

КУРЕННЯ БЕЗ НЕДОКУРКІВ.

Автім чи не можливе й таке, що в Москві так курять, що недокурків не кидають, а в кишеню ховають?

Розказують в Америці про матір, що, даючи синкови яблоко, казала: „Їж, а качан лиши сестрі".

„Як я їм", каже син, „то качана нема".

Єж у Парижі навіть спеціяльні люди, що збирають по вулицях закинені недокурки, витрясають з них тютюн та продають.

ЯК ЗАЛИЦЯТИСЬ ДО ЖІНКИ.

Один бруклинський суддя підчас одної розправи давав чоловікови пораду, як залицятись до жінки. Очевидно, до своєї.

Станув перед ним 25-літній Джеймс Калгун, обвинувачений жінкою за покинення родини. Обвинувачений признався до вини, але, каже, жінка вже його не хоче приняти назад. Жінка каже на це, що вона не хоче його приняти назад, бо він її вже сім разів покидав. Тоді суддя порадив йому, як жінку назад зеднати: „Дістань собі, чоловіче, роботу. Ощади собі трохи гроша. Потім іди до жінки у відвідини, час від часу. Возьми її до „кіна", а потім вечором сядь у парку під деревами й дивись на місяць".

Значить: заняття, ощадність, кіно і місяць уже зроблять своє.

Тому, що це було сказане в суді, то, очевидно, ніхто не міг судді опонувати, що ця порада на ніщо не здалась.

ПОРАДИ ТИМ, ЩО КУПАЮТЬСЯ.

Медичне Товариство Повіту Кінґс (Ню Йорк) видало поради тим, що хочуть купатися в морю, а не хочуть простудитися.

Каже циркуляр: 1) не купайтеся там, де, на думку уряду здоровля, вода нечиста; 2) не йдіть пливати зараз по їдженню; 4) не лишайтесь у воді довго (старший 10 до 20 мінут); 5) не поринайте, як не вміете.

До останньої поради можна додати: не йдіть у воду, поки не навчитеся пливати! Ця порада особливо важна для дітей. Як казала одна Ірляндка: „Йди, йди на море, але як утопишся, то вже знаєш, чого від батька тобі ждати. Краще вже й домів не приходи".

На залізниці.

— Прошу білет.
— А куди їдете?
— А кудиж би, як не до жінки!...

Написи на шильдах.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ГЕЙЗЕЛТОН, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 85, повідомляє всіх своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 21. липня, в годині 1-шій пополудні, в Юніон Гал, ч. салі 4, 2-гий поверх, на Норт Вайомінг вул. Всі члени мають явитись і вислухати справоздання касове як рівнож обговоримо деякі справи, котрі буудть поставлені на деннім порядку. Члени, що довгують за місячні вкладки, коли не прийдуть і не вирівнають свої хдовгів, будуть суспендовані. — С. Глинянський, рек. секр.

ДЖАНСТАВН, ПА. Відділ 300 повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічні збори відбудуться 21. липня на Гегеровій гали на Вудвіл, точно в годині 1-шій пополудні. Кождий член обовязково має бути на тих зборах приявний. Урядники і контр. комісія здадуть свої звіти за минулий півpік. Просимо членів, щоб свою належитість вирівнали, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Мих. Губернович, предс.; Теодор Кавчак, скарбник; Андрій Годчак, фін. секр., 335 Decker Ave., Johnstown, Pa.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. Усп. Пресв. Богородиці, від. 123, повідомляє всіх своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 21. липня, в гали церковній, зараз по Сл. Божій. Просимо всіх членів прибути на означений час, бо буде справоздання контр. комісії за 6 місяців. Напоминаємо довгуючих членів, щоб прийшли на збори і вирівнали свій довг, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Н. Піціль, предс. Мих. Волощук, кас.; Гр. Мрикало, секр.

ОЛИФАНТ, ПА. Бр. св. Кирила і Методія, від. 86, повідомляє своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 21го липня, де звичайно. З причини укр. дня збори розпічнуться точно в годині 8:30 рано, так, щоб опісля хто схоче поїхати на велику Сл. Божу, був там на час. Просимо членів прибути на означений час, бо маємо важні справи до полагодження. Буде 6-місячне справоздання уряду і контрольної комісії. Пригадуємо довгуючим членам, щоб сплачували свої довги. — Уряд відділу.

МИЛВИЛ, Н. ДЖ. Тов. Запорозька Січ, від. 347, повідомляє своїх членів, що звичайні збори відбудуться в неділю, 21-го липня, в годині 2-гій пополудні, в гали де звичайно. Просимо членів прийти на ті збори, бо маємо важні справи до полагодження. Довгуючих членів напоминаємо, щоб прийшли і вирівнали свій довг, як цього не зроблять, будуть суспендовані. — Т. Ковальський, предс., С. Патин, кас.; Г. Тимчій, секр.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 42, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 21. липня, в годині 2-гій пополудні, в льокали У. Н. Дому, 237 Говп Еве. Зогляду на літній час, просимо всіх членів прибути точно на означений час, так, щоб ці збори довго не затягнулись. Довгуючих членів взиваємо, щоб прийшли і вирівнали свій довг. Рівнож подаємо до відома тим членам, котрі не були на минулих піврічних зборах, що на підставі ухвали піврічних зборів, члени, котрі довгують поза ограничений час, не будуть управнені до хорої запомоги. Членів, котрі ще не мають товариської фотографії, просимо зголоситися до секретаря на цих зборах. — Петро Головачук, секр.

АЛЕНТАВН, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в суботу, 20. липня, в годині 6-тій ввечір, тому, що в неділю буде пікнік. Члени мають явитися на час і заплатити вкладки. Просимо тих членів, що мають старі довги, хай сплачують. Котрий член цього місяця не заплатить, буде суспедований, бо в касі нема грошей і не можливо за нікого вкладку закладати. Кождий член повинен сам за себе дбати, щоб не був суспендований. Кождий член має заплатити свою вкладку найдальше до 25-го кождого місяця. — Павло Лагоцький, секр.

НЮ БРІТЕЙН, КОНН. Бр. св. Ап. Петра і Павла, від. 254, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічні збори відбудуться 19-го липня, точно в годині 7:30 ввечір, в гали церковній. Кождий член має обовязково прибути на час, бо маємо дуже важні справи до полагодження. На тих зборах обговоримо справу 300-літньої річниці стейту Конектикот і нашу участь в тім святі. Тому всі члени мусять бути приявні на зборах. — М. Тимчишин, секр.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. Тов. ім. Івана Франка, від. 97, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться 21. липня, в годині 1:30 пополудні, в гали церковній, під ч. 47 Говп Еве. Кождий член мусить обовязково явитись на збори і точно на означену годину, бо маємо важні справи до полагодження. — Т. Скоробогатий, предс.; Ю. Нестор, кас.; М. Табачук, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Піврічні збори Бр. св. Юрія, від. 239, відбудуться в суботу, 20. липня, точно в годині 8-мій ввечір. Приявність всіх членів обовязкова. На цих зборах будуть роздані книжки „Спіріт оф Юкрайн!" нашим молодим членам. Члени, котрі не вирівнають своїх довгів, будуть суспендовані на цих зборах. — Уряд.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. Тов. Запорозька Січ, від. 206, повідомляє всіх своїх членів, що піврічні збори відбудуться в суботу, 20. липня, в годині 7:30 ввечір, в гали парохіяльній на Блекстон вул. Просимо всіх членів прибути на час. Буде справоздання уряду і контр. комісії. Пригадуємо довгуючим членам, щоб заплатили свій довг, бо як цього місяця не сплатять довгів, то будуть суспендовані. Просимо батьків, котрі мають дорослі діти, щоб вписали їх до Тов. Запорозької Січи і до У. Н. Союза. — М. Чагарин, предс.; І. Затонський, кас.; Н. Вецал, секр.

ДЕРРИ, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 113, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що піврічні збори відбудуться 21. липня, в годині 2-гій пополудні. Просимо всіх членів прибути на ті збори, бо уряд і контроля здадуть свої звіти з приходів і розходів. Маємо теж важні справи до полагодження. Пригадуємо довгуючим членам, щоб вирівнали свої залеглости, бо як цього не зроблять, то будуть суспендовані. — Нестор Курчак, предс.; В. Годчак, секр.

ПОЗІР! БРУКЛИН, Н. Й.! ПОЗІР!
ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ ДО ЗАКУПНА НАРОДНЬОЇ ДОМІВКИ
скликує
ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
У ПЯТНИЦЮ, ДНЯ 19-ГО ЛИПНЯ (JULY) 1935 РОКУ
ДО ГАЛІ ПАРОХІЯЛЬНОЇ ПІД Ч. 160 N. 5th ST., BROOKLYN, N. Y.
Початок зборів в годині 8-мій ввечір.
До бруклинського Громадянства, Парохіян, Національних Тов. і Братств та Клюбів. Шановна Громадо! Літо скоро проминe, а ми все ще нічого не маємо та в зимі знову не буде де вийти. Тому Тимчасовий Комітет кличе вас всіх на нараду, щоб спільно обговорити, що маємо купити і де маємо купити Народню Святинню. Без вашої приявности нічого не зробимо. Тому всі приходьте, як один. Покажім, що ми нарід зрілий, що збудуємо для себе і своїх дітей Народню Домівку для розвитку нашого народнього життя.
165 Тимчасовий Комітет.

УВАГА! АЛЕНТАВН, ПА., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!
ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ПАРОХІЇ В АЛЕНТАВН, ПА.
влаштовується
Величавий Пікнік
НА NORMAN BURK'S FARM, FULLERTON, PA.
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 21 ЛИПНЯ (JULY) 1935
ПОПОЛУДНІ В ГОДИНІ 1-шій
Запрошуємо всіх шан. громадян, місцевих і дооколичних громад, прибути на той пікнік та весело перевести час під тіннями дерев. Будуть відсвіжаючі напитки і смачні перекуски. Будуть ріжні товариські забави та ріжні несподіванки. До танків буде приґравати добірна орхестра. 165
За вдоволення ручить — Комітет.
Дороговказ: З Бетлеему й інших місцевостей їдеться до 7-мої, Allentown; відтак береться „трансфер" до North 7-мої і висідається на Union St., йдеться на ліво два сквери до місця пікніку.

Замолоду вмерти.

Славна акторка Мейрі Темпест сказала раз:

— Кого люди люблять, тому дозволяють умерти замолоду — в усякому віку.

ПОЗІР! ЙОНҐСТАВН, О., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!
СПІЛЬНИМИ СИЛАМИ ВСІХ ВІДДІЛІВ, ТОВАРИСТВ, БРАТСТВ, СЕСТРИЦТВ, КЛЮБІВ І ПАРОХІЇ,
а саме: від. О.Д.В.У. ч. 61, від. 230 У.Н.С., 218 У.Н.С., 119 У.Н.С., 45 У.Р.С., 81 У.Р.С., 123 У.Н.П., 135 Провидіння, Укр. Грек. Кат. Парохії, Горожанського Клюбу, Тов. Боян, Молодечого Клюбу, Дівочого Клюбу і Сестрицтва Неп. Зач. Пр. Діви Марії
влаштовується
ВЕЛИЧАВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛІСТИЧНИЙ
ПІКНІК
В НЕДІЛЮ, 21-ГО ЛИПНЯ (JULY) 1935
В ЛІСІ НА ШАРОН ЛАЙН, STOP 28.
ПОЧАТОК В ГОД. 1-шій. — ВСТУП 15 ЦЕНТІВ.
На цей пікнік прилетить український літак О.Д.В.У. з Клівленд, Огайо, „Націоналіст", а привитає його наш український летун Володимир Тихоневич; в першій годині він його зустріне на Поблик Сквер та поведе його там, де відбудеться пікнік.
Поважані Українки й Українці! Коли вам лежить на серці добро нашого поневоленого народу, то прийдіть на цей пікнікш бо ввесь дохід з пікніку призначений на визвольну боротьбу. Крім того побачите першого українського літака в Огайо, бо ще всі не бачилисьте в Клівленді. Оба літаки будуть возити наших людей даром, тому прийдіть всі як один. Добірна музика буде приґравати до танців. 165
За добру забаву ручить — КОМІТЕТ,
Петро Копко, секретар.

Французький гуморист Трістан Бернар говорив про людську злобу та замітив:

— Лише безуспішність першої потопи вчинила, що Бог не обдарив світа другою потопою.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО.

Посвячення національного літака.

Неділя, 7. липня, позістане в моїй памяті одною з найкращих у мойому житті. Довго ще буду згадувати цей день, у якому цілий Клівленд святкував Свято Українського Летунства.

Погідний, гарний день... Вже від самого ранку на площу зїжджаються молоді й старі. Людей прибуває чимраз більше кожної хвилини. З усіх сторін невпинно прибувають повні авта й автобуси. Бачу не тільки знайомих із Клівленду, але також з Ню Йорку, Филаделфії, Ембрідж, Дітройт, Гемтремк, Акрон, Йонґстави та інших околичних міст. Всі в бадьорому, святочному настрої.

Коло дванацятої години в полудне формується поїхд. На переді стає дута орхестра Молодих Українських Націоналістів. Під звуки маршових мельодій мають прапори й пересуваються зорґанізовані ряди членів ОДВУ, Червоного Хреста ОДВУ, Демократичної Січи, Союзу Українок — все в одностроях. Дальше поступають непроглядні лави народу. Все спішить на площу, бо вкоротці має надіхати український літак.

Нараз десь далеко дався чути шум мотору літака. Ще хвилька й з грудей тисяч присутніх вирвалося: „Він" — наш український літак!" І справді за хвилину над площею заявився „він", перший літак українських націоналістів — **„Націоналіст"**. Не можу словами описати цього враження, яке тоді опанувало ціле моє єство. Із надмірної радости кров ударила мені до голови і я з іншими кричав на ціле горло „слава" й вимахував руками. А над нами гордо й поважно кружляв жовто-синій літак та час від часу я міг прочитати напис „Націоналіст" і побачити гарно розмальований тризуб. А коли літак, немов лебідь, сідав на призначене місце, то окликам і радості не було кінця. Навіть сама природа тішилася з присутніми, бо сонце легенько усміхалося до нас і цілувало своїми золотими промінями наш літак і гласкало щасливі облича присутніх.

Успокоїлося розбурхане море людей, коли запрошені священики, о. Меренків із Клівленду, о. Забава з Йонґстави та о. Уляницький з Акрон, стали відправляти молебень, а члени організацій в одностроях, що брали участь у цім святі, поставали по обох сторонах літака. По молебні о. Забава виголосив палку проповідь. І тоді опоясено літак жовто-синьою стяжкою, яку держали куми. І охрещено „Націоналіста" на славу Україні та на службу для українських летунів. Перед літак виступив головний орґанізатор ОДВУ, Теодор Свистун, та гарячими словами вказав на значіння летунства для нас та висказав признання відділови ОДВУ в Клівленді, а головно комітетови, за щиру й корисну працю. Подякував також гостям за участь у святі й за щирі жертви кумів та присутніх громадян на літак.

Скінчилася святочна програма й люди зійшли на забавову площу, де забавлялися до пізної ночі. Ціле свято випало прекрасно й переведено його зразково.

Дай Боже, щоб це свято було початком заложення зразкової летунської школи, в якій можнаб вишколити правдивих будучих українських летунів. Було би побажаним, щоб інші місцевости пішли слідами Клівленду й старалися улаштовувати подібні свята на користь летунських шкіл та на допомогу визвольній боротьбі. Хай літак „Націоналіст" не ржавіє в ганґарі, але хай служить Україні на користь і славу!

В. Б.

ПОЗІР! МИЛВИЛ, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!
Великий Пікнік
влаштовує
ВІДДІЛ 331 У. Н. СОЮЗА В МИЛВИЛ, Н. ДЖ.
В НЕДІЛЮ 21 ЛИПНЯ (JULY) 1935
ПОПОЛУДНІ В ГОДИНІ 3-тій
НА КАРМЕЛ ДОРОЗІ, ЗАРАЗ КОЛО НАРОД. ДОМУ.
Вступ лише 25 центів.
Буде грати першорядна музика. Просимо всіх громадян взяти участь в тім пікніку. 165
За добру забаву ручить — Комітет.

КЛІВЛЕНД, О. Сестр. Н. З. П. Діви Марії, від. 112, подає до відома всім своїм членицям, що піврічні збори відбудуться в неділю, 21. липня, зараз по Богослуженню, в гали церковній на Калидж вул. Просимо всіх члениць прибути на ті збори, бо буде справоздання контр. комісії. Просимо члениць, щоб приходили на збори платили свої вкладки. — К. Ґабрівська, секр.

СЕНТРАЛІЯ, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 90, подає до відома, що піврічні збори відбудуться 21-го липня, в годині 12-ій сполудне. Кождий член має обовязково прибути на збори, бо маємо багато справ до полагодження. Буде знята фотографія до ювилейної книги У. Н. Союза. Всі члени повинні привести своїх дітей. Кождий член мусить заплатити свою належитість, бо в противнім разі буде суспендований. З відділової каси не будемо висилати за нікого вкладок, бо каса відділова вичерпана. Контр. комісія здасть справоздання. — З. Волчанський, предс.; І. Чепа, кас.; І. Чепа, мол., секр.

ВЕСТ ІСТОН, ПА. Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 137, повідомляє усіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 21. липня, в годині 2-гій пополудні, в галі парохіяльній. Просимо всіх членів прибути на збори, бо маємо важні справи до полагодження. Також буде справоздання контр. комісії. Пригадуємо довгуючим членам, щоб старалися сплачувати свої залеглі довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Мирон Загоройко, предс.; Іван Терлецький, кас.; Мих. Колодруб, секр.

ДЕРБИ, КОНН. Тов. Запорозька Січ, від. 23, повідомляє усіх своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 21. липня, в годині 2-гій пополудні, в галі де звичайно. На цих зборах буде справоздання контр. комісії за перший пів рік та справа фотографії і інші справи до полагодження. — Т. Захаревич, предс.; С. Шуран, кас.; І. Бінковський, секр.

ГЕЙСТІНГС он ГУДСОН, Н. Й. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 6, повідомляє всіх своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 21. липня, в годині 1:30 пополудні, в Товариськім домі, 410 Ворбуртон Еве. Просимо всіх членів прибути на ті збори, бо буде піврічне справоздання і також маємо важні справи до полагодження, як справа товариського дому. Просимо всіх членів, щоб вирівнали свої вкладки. Пригадуємо тим членам, що були суспендовані минулого місяця, щоб вирівнали свої залеглости, то будуть приняті наново. — Стефан Мурайко, голова; Андрій Вовк, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Тов. Укр. Січ, від. 170, повідомляє всіх своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 21. липня, в годині 6-тій ввечір, в гали У. Н. Дому, 181-183 Фліт вул. Просимо всіх членів прибути на ті збори, на котрих почуєте справоздання уряду і контр. комісії. Просимо довгуючих членів вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Членів, котрі платять за діти, просимо платити кождого місяця точно. — Павло Мелень, предс.; Осип Логин, кас.; Гр. Готра, рек. і фін. секр.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. Подаємо до відома всім членам відділу 288, що піврічні збори відбудуться 21. липня, точно в годині 1-шій пополудні. Обовязком кождого члена є прийти на ті збори і вислухати справоздання урядників і контр. комісії за минулих 6 місяців. — Т. Данилюк, предс.; М. Брус, кас.; Ів. Малицький, секр.

ТОЛІДО, О. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 165, повідомляє своїх членів, що звичайні збори відбудуться в неділю, 21-го липня, в годині 2-гій пополудні, в Інтернешенал Інститут, в Й. В. К. А. Білдинґ. Обовязком кождого члена є прибути на збори, бо маємо важні справи до полагодження. — Михайло Ковалисько, предс.; Михайло Білан, кас.; Марія Корнова, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорозька Січ, від. 342, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічні і місячні збори відбудуться в неділю, 21-го липня, в годині 2:30 пополудні, в гали церковній. Контр. комісія здасть справоздання за минулий пів рік. Напоминаємо довгуючих членів, щоб вирівнали свій довг, бо як не вирівнають довгу на піврічних зборах, то будуть суспендовані. — А. Скоципець, предс.; Й. Клебан, кас.; І. Маркович, секр.

ЗМІСТ 2-гої КНИЖКИ „НАШОЇ КУЛЬТУРИ":

Проф. В. Щербаківський: Українська праісторія: І. Вступ, II. Доба Геродота. — Проф. Л. Білецький: Критичні моменти в ранній творчості Т. Шевченка. — Митрополит Діонисій: Археольоґія Евхаристичного Культу. — Д-р Д. Олянчин: З життя й діяльности Мануїла-Михайла Козачинського. — Проф. С. Сірополко: Михайло Грушевський як історик освіти в Україні та освітній діяч. — Проф. д-р К. Студинський: Кара за участь у святі чеського театру. З історії українсько-чеських взаємин. — Мр. І. Коровицький: Свята Софія Київська, історичний нарис. — С. Черкасенко: Нашим поетам. — С. Черкасенко: Померлі душечки. 1. Щось ніби символічне. — Б. І. Антонич: Поворот. Вільхи. Уривок. — Б. Лисянський: Весна. — Ю. Вухналь: Трудовий день комсомольця Федька Гуски. — Д. Фальківський: Траґедія України. — Рецензії й огляди. І. Огієнко: Народня освіта в Совєтській Україні, Волинські дерев'яні церкви, Бібліографія української бібліографії, Зимовий похід. — І. О—ко, проф. Д. Антонович, Д. Олянчин: Хроніка наукового й культурно-освітнього життя. — Бібліографія нових видань. — Від Редакції й Адміністрації.

Науково-літературний місячник **„Наша Культура"** виходить чотирьохаркушевими книжками. Головний Редактор і Видавець проф. д-р Іван Огієнко. Передплата поза Европою 3 дол. річно. Адреса редакції: Warszawa 4, ul. Stalowa 25 m. 10.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

В понеділок, дня 15-го липня, померла **Пелягія Дубик**, 38 літ, оставивши свого мужа Івана, і трое дітей: Франка, Анну й Еленору.

Похорон відбудеться в четвер, 18-го липня, з дому жалоби 147 Chestnut Ave., Jersey City, N. J., в годині 9:00 рано.

Служба Божа відправиться в годині 9:30 рано в українській католицькій церкві при Green and Sussex Sts., Jersey City, N. J.

Покійна буде похована в Holy Cross Cemetery. (Огол.).

В. І. П.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

З ПРИЧИНИ СМЕРТИ мойого мужа продаю ґросерню і бучерню в стейті Пенсилвенія. Бизнес вироблений, рент таний. Ціна приступна. Інтересуючихся прошу писати або голоситись до: 161-6
Mrs. J. P., c/o SVOBODA,
Box 346, Jersey City, N. J

ПОШУКУЮ ЗАНЯТТЯ за „супрідента" при апартаменті, або за огородника. Хтоб знав про таке заняття, ласкаво прошу мені дати знати, а дістане нагороду. 165-6
P. R., c/o SURMA,
103 AVE. A, NEW YORK, N. Y.

ПАРОХІЯ Усп. Пр. Діви Марії в Centralia, Pa., пошукую дякоучителя, працьовитого, який уміє вчити хор, представлення, давати концерти і провадити діточу школу. Місце до обняття від 1-го серпня. Голоситися особисто або листовно до предсідника ALEX NADYK, CENTRALIA, PA. 165-6

НА ПРОДАЖ АПТИКА (drug store) Добра нагода для українського лікаря; дільниця замешкана Українцями, Руськими, Поляками і Американцями; тут нема ніодного лікаря, місце вироблене. Продаю дуже дешево з причини старшого віку. Голоситися до: 162-7
ТЕОДОР ЧОРНІЙ,
307 S. Heald St., Wilmington, Del.

В МОЇМ ДОМІ НА ФАРМІ приймаю столівників на ціле удержання, на протязі цілого року, за $12.00 тижнево. Дім має всі модерні улішшення. Голосіться до: 159-
Mrs. ANNA WELSHOWY,
R. F. D., Cochecton, N. Y.

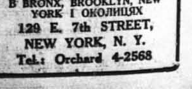
ДАРОМ ВИШЛЕМО кождому зразок (sample) Карпатського Чаю з найліпшого гірського зілля, на недомагання жолудка, кишок, печінки і нирок. Пришліть свій і Ваших знакомих адрес до: 207-
UKRAINIAN BAZAAR,
170 E. 4th Street, New York, N. Y.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.
Урядові години: рано від 10 до 12. ввечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

Д-р МИХАЙЛО ЯНКОВИЧ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ.
Урядові години:
Від 1—3 пополудні і від 6—8 ввечір.
В неділі після умови.
537 SO. 12th ST., NEWARK, N. J.
Tel. Bigelow 3-1657.

ПОРАДНИК ДЛЯ ВИНАХІДНИКІВ
Є це книжечка, що подає інформації, ЩО ТО Є ВИНАХІД", що таке патент, як можна його одержати і багато інших вартісних інформацій. Пишіть по неї. Одержите її ДАРЕМНО. Яко патентовий адвокат я досліджую і розглядаю всі винаходи. 277-
MARTIN LABINER,
Patent Attorney,
53 Park Row, New York, N. Y.

КОСИ
Маємо австрійські серпи і коси з найліпшої серебристої сталі, коса довга 32 цалі, важить поверх фунта, за одним поклепанням косить пару днів. Коса вузка ціна $2.25, коса широка $2.75 з пересилкою. Перстень до коси 40 ц. Бабка 75 ц. Молоток 60 ц. Брусок 25 ц. Серп з зубами $1.00. Кіся $1.50.
Замовлення враз з грішми посилайте на адресу:
UKRAINIAN BAZAR
170 E. 4th St., New York, N. Y.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568

ТАРЗАН І ПРОЛЕВ. (72)

Незабаром опісля Орман і Вест розпочали приготування йти з неохочим Еядом у тому напрямку, де то Ронду й Наомі стрінуло якесь велике нещастя. Та навіть ті оба відважні мужчини були би перестрашились, коли би були дізнались, що саме сталося.

Цього самого ранку перебивався на північ через імлу джунґлів Тарзан. Він був вдоволений, що знайшов захист для хорого Обровського, отого львиного чоловіка з фільми, що подобав так на Тарзана. Незабаром Тарзан почув у ніздрях людський запах, тобто відчув, що недалеко є „тарманґані", отже білі люди.

Коли побачив Ормана й Веста, Тарзан зіскочив з дерева і зблизився до них. „Дивися!" — крикнув Вест. — „Ось Обровський!" „Чи то справді ти, Обровський?" — звернувся Орман до Тарзана. Тоді він приступив ближче і діткнувся плечей Тарзана. „А щож ти думав, що я може дух?" — заговорив Тарзан.

Орман засміявся на оправдання, бо справді він вірив, що Обровський згинув і що це був його дух. Він вважав Тарзана за Обровського, а Тарзан не хотів зрадитися. Його ум працював тепер над тим, як вратувати Ронду. Й Наомі. А це було велитенське завдання, навіть для нього!